

Prekentekest: Matt 4,1-11

Jesus ble av Ånden ført ut i ødemarken for å fristes av djevelen. Han fastet i førti dager og førti netter og ble til sist sulten. Da kom fristeren til ham og sa: "Er du Guds Sønn, så si at disse steinene skal bli til brød!" Jesus svarte: "Det står skrevet: Mennesket lever ikke bare av brød, men av hvert ord som kommer fra Guds munn."

Deretter tok djevelen ham med til den hellige by og stilte ham på det ytterste hjørne av tempelmuren og sa: "Er du Guds Sønn, så kast deg ned herfra! For det står skrevet: Han skal gi sine engler befaling om deg; de skal bære deg på hendene, så du ikke støter foten mot noen stein." Men Jesus svarte: "Det står også skrevet: Du skal ikke sette Herren din Gud på prøve."

Så tok djevelen ham opp på et meget høyt fjell og viste ham alle verdens riker og deres herlighet og sa: "Alt dette vil jeg gi deg, dersom du faller ned og tilber meg." Da sa Jesus til ham: "Bort fra meg, Satan! For det er skrevet: Herren din Gud skal du tilbe, og bare ham skal du tjene."

Da forlot djevelen ham, og engler kom og tjente ham.

Solidaritet – et alternativ

Denne prekentekesten handler blant annet om fristelse, et høyst dagsaktuelt tema. NRK nyhetene meldte denne uka: "En spørreundersøkelse som Norsk institutt for forskning om oppvekst, velferd og aldring har gjort blant skolelever mellom 13 og 19, viser at 11.000 ungdommer sliter med alvorlige spilleproblemer."

Videre kunne en lese på NRKs hjemmeside: "Det er ingen som kan hjelpe de rundt 3.000 som har forsøkt å ta livet sitt. For i Norge finnes det ingen landsdekkende behandlingssteder som tar seg av ungdommer med spilleproblem."

Kanskje var dette en uventet start på en preken. Men dette er et eksempel på hvordan det som i utgangspunktet er en uskyldig lek kan bli til noe ganske annet når det spiller på lag med driftene i oss. Dette er fristelsens vesen. En uskyldig flørt til å begynne med, så blir en bundet mer og mer. Depresjoner og tap av livsgnist gjør livet til et vrengebilde.

Noen har sagt at kristendom vil ta gledene fra folk. Det er ikke sant, men mange kristne støtter solidaritetsalternativet. Noen kan ha et moderat forhold til både pengespill og alkohol, og oppleve mye glede med dette. Men som kristne må vi ha et ønske om å være solidarisk med de mange som bukker under, stille oss skulder ved skulder med dem, og heller gi avkall på det som kan bli deres ulykke.

I tråd med solidaritetstanken ønsker nå politikere å begrense tilgjengeligheten på spilleautomater. Da går det riktig nok ut over de som synes spilleautomater er gøy, men kan det redde noen fra å utvikle avhengighet, er det da ikke verdt det? Ut fra samme solidaritetstanke er tilgjengelighet for alkohol og andre rusmidler regulert. Myndighetene vil minske faren for at unge oppnår avhengighet, og med årene ødelegger for seg selv og familien. De som opplever problemer med slike ting på nært hold, vil nok mer enn gjerne være med på å forebygge, og dermed gi avkall på kilden til det som ble et problem, enten det er spilleautomater, alkohol eller narkotika.

Fristelse og forelskelse

Hvorfor finnes det slike ting som til å begynne med oppleves godt og moro for de fleste som prøver seg, men etter en tid utvikler seg til det rene mareritt? Bibelteksten vi nettopp leste peker på hva den dypere årsaken er. Det finnes verdinøytrale ting som kan brukes til det gode, og brukes til det onde. Men mennesker er ikke alltid herre over eget liv. I likhet med dyrene har vi tilbøyeligheter og drifter som lett kan ta over kontrollen.

Noen tror kanskje vi er de eneste som har interesse for hvordan det skal gå med oss, for uten Gud som vil oss det beste. Men Bibelen forteller at det finnes en personlig åndsmakt som vil oss det verst tenkelige. Fristelse er hans våpen, og fristelser har vi alle som én opplevd. Den som fristes ser alle fordelene og kjenner de positive følelsene i kroppen, men snart så sitter en i saksa. Noen vil kanskje reagere hvis jeg sier at fristelse er nesten som forelskelse, men det sies at kjærlighet gjør blind. Og mange har blitt påført store lidelser på grunn av øyeblikks innskytelse og lystfølelse, gjerne etter lengre tids forberedende fristelse. Vi mennesker drives av nedarvede drifter, men bak lysten til å gi etter står det en frister som blender oss for det som Gud vil. Hans mål er å ødelegge Guds verk, det flotte Gud har skapt og livet vi fikk for å leve. Tilbake blir en skygge av det som var tenkt.

De første menneskene lot seg forføre av fristelsen til å bryte Guds bud. Når vi leser preteksten, legger vi snart merke til en merkelig ting. Djevelen, som satte alt inn på å friste Jesus, siterte Bibelen. Han som er Guds fiende siterer altså Guds ord, men han gjør det ved å sette det inn i en sammenheng som bygger opp under fristelsen. Guds fiende har alltid arbeidet for å svekke folks tillit til Gud. "Har Gud virkelig sagt at dere ikke skal spise av noe tre i hagen?" sa han den gang i Edens hage, og fikk med ett Gud til å virke så urimelig og unødig streng i menneskenes øyne. Slik får han Guds klare ord den dag i dag til ikke lenger å høres ut til å si det som ordene faktisk uttrykker. Jesus avviste fristelsene med riktige bibelord, slik de står i sin sammenheng. Jesus lot seg ikke lokke til å vise misstillit til sin Far.

Faste

Jesus gikk like fra sin dåp i Jordanelva inn i ødemarken for å faste. Der fastet han i 40 dager. Faste er ikke bare en maratonsultopplevelse. Faste er å klare sansene for å fokusere på det ene. Jesus fokuserte på hans himmelske Fars vilje. Jesus vant denne første runden. Siden skulle fristelsene komme nærmere. En av hans beste venner kom siden til å be ham avbryte prosjektet som skulle bli vårt håp for evigheten og livet med Gud. Men Jesus vant der Adam og Eva falt. Derfor er det håp for den som faller i fristelser i dag. Tilgivelse er ingen lettvinnt løsning. Det vet den som har kjent på samvittighetens kvern i sitt eget bryst. Det er tvert imot vanskelig å be et medmenneske om tilgivelse, men mye lettere å bortforklare.

Skal det bli gode forhold mellom ektefeller som sliter, mellom familiemedlemmer som ikke lenger møtes; da hjelper det ikke med bortforklaringer. Da må det innrømmelser til. Da må en stille seg sårbar og be om tilgivelse for egen andel i det som har skjedd. Annerledes er det

ikke i forholdet til Gud. Jesus har skaffet forsoning. Hver av oss er overlatt et valg; å late som ingen ting, eller å ta imot tilbudet om forsoning. Jesus er vår eneste vei til Gud, og ingen kan som Jesus setter mennesker fri fra slike ting som binder.

Fra dåpen til korset

Jesus gikk fra sin dåp og like inn i fristelsene. Slik er det også med oss. Alle som døpes i dag vil garantert møte mange fristelser i livet til å bryte med det som er Guds vilje. Som foreldre og faddere og menighet sier vi i dag ja til å hjelpe den dømte å holde alt det som Jesus har befalt. Vi vil så gjerne gi våre egne en god start og det beste vi vet for livet.

I dåpsbefalingen gir Jesus et løfte: "Se, jeg er med dere alle dager inntil verdens ende." Den som går med Jesus har en venn som aldri svikter, og en hjelper som viser vei når svingene blir krokete og krokene blir mørke. Vi trenger den korreksjonen i livet som Guds ord gir oss. Å gå uten Guds ord gjennom livet er som å gå i mørke skodda oppe på Hardangervidda uten kompass eller GPS, en går i ring og kommer aldri fram. Da blir det en fattig trøst om en synes en har hatt en fin naturopplevelse.

"Kom, la oss gjøre opp vår sak! sier Herren. Om deres synder er som purpur, skal de bli hvite som snø; om de er røde som skarlaget, skal de bli hvite som ull." Jes 1,18. Jesu vei gikk fra dåpen og endte opp i påsken på Golgatahøyden. Der ble det reist et kors. Ved dåpen og troen får vi del i Jesu død og oppstandelse. Dette gir grunn for den største av alle gleder; lettelsen over å ha fred med Gud, den stille jubelen over å tilhøre Jesus. Denne gleden kan aldri bli vår bane.

Ære være Faderen og Sønnen og Den Hellige Ånd som var og er og blir én sann Gud fra evighet og til evighet.